

kend watervlak, maar verlangt al spoedig terug naar den vijver, naar het heerlijke voedsel dat de man hem iederen avond geeft; hij lokt met zich mee de stamgenooten, die veilig in zee dreven en nu ook terecht zullen komen in de fuik van den kooiman.

Hij zet z'n misselijk baantje van „handsupper” voort, zonder dat hij echter weet wat hij doet, als 'n willoos handlanger van den kooiker om wat vreemd en heerlijk voedsel.

* *

Op 'n avond dat hij weer uit zee overvliegt met 'n kloft wilde stamgenooten achter zich, hoort hij 'n knal en voelt hij 'n schok in z'n kop, waarbij z'n denken en z'n kracht plotseling ophouden. Met 'n plons valt hij neer tegen de paalpalisade in het zeewater; dood.

Stroopers hadden gebruik gemaakt van het overvliegen der eenden; ze hadden „er in gebrand”, Jerke getroffen en hem verlost uit z'n halfslachtig bestaan.

L. A. DOKKUM.

DE ZILVERMEEUWEN VAN WASSE- NAAR.

ZEER velen zullen indertijd wel met veel belangstelling de artikels van Dr. Eijkman in dit blad gevolgd hebben over vogelfotografie door middel van electriciteit.

Reeds lang had deze tak van sport mijne bijzondere belangstelling getrokken door het lezen van verschillende werken op ornithologisch gebied; o. a. van de heeren Thijssen („Vogeljaar” en „Het Intieme leven der vogels”) en Tepe (Jacht met de Camera), de boeken van Kearton, de diverse artikels van de hand der heeren Vijverberg en Wigman; en niet te vergeten het groote werk van Meerwarth und Soffel, met zijn honderden prachtfoto's, waaronder die van onzen Hollandschen vogelfotograaf, den Heer Steenhuizen, een schitterend figuur maken. Reeds jaren zwerf ik door de duinen; een prachtterrein voor alle mogelijke waarnemingen op vogelkundig gebied, maar tot nu toe kon ik mij slechts bepalen tot het fotografeeren van nesten en eieren, hetgeen op den duur niet bevredigde, daar er niets nieuws uit te leeren valt. Ook gebrek aan veel tijd was een der oorzaken, dat ik enkele pogingen om de vogels zelve te fotografeeren moest opgeven.

Daar las ik op eenmaal de artikels van Dr. Eijkman! Nu kon ik mijne verlangens bevredigen en behalve met prismakijker ook met de camera de vogels nader leeren kennen! Na eenig zoeken het idee van Dr. Eijkman op zeer eenvoudige wijze op mijn toestel toegepast en „de Jacht met de Camera” kon beginnen!

Van April tot de tweede helft van Juli heb ik in de duinen al mijn vrijen tijd doorgebracht, onder begunstiging van het prachtigste weer, dat men zich maar kan denken en

dank zij de welwillende toestemming om op particuliere gronden te mogen vertoeven, ben ik erin geslaagd, een serie opnamen te maken van verschillende duinvogels o. a. scholeksters, grielen en zilvermeeuwen.

Van de laatsten heb ik een belangrijk aantal foto's kunnen maken, waarvan de meest geschikte voor reproductie hier zijn opgenomen. Een volkomen beeld van het leven dezer prachtige vogels kan ik niet geven, daarvoor ontbreken nog te veel episoden, (o.a. die van het grootbrengen der jongen) maar toch hoop ik, dat het volgende eenigermate de belangstelling moge trekken en nog meer de liefde opwekken om te leeren zien en te bestudeeren hetgeen de Natuur ons aanbiedt.

De eerste weken van Meimaand waren reeds voorbij, toen ik, door het langzamerhand eindigen van de broedperiode der meeste vogels, meer in de gelegenheid kwam, een bezoek te brengen aan de groote meeuwenkolonie te Wassenaar.

Mijn eerste gang was natuurlijk de kennismaking met de beide jachtopzieners te hernieuwen. Nu, lang behoefde ik niet op hen te wachten; hun waakzaam oog had mij reeds lang gezien. Voor ik het wist, stonden ze voor mij. De kolonie wordt dus goed beschermd, dank zij de medewerking van de Nederlandsche Vereeniging tot Bescherming van vogels". Op mijn verzoek maakten we direct een oriënteringstocht, door de kolonie, begeleid door het nijldige „kèk, kèk, kèk" der gestoorde dieren. Met groote snelheid scheren ze over onze hoofden, vliegen een eind door, en snel met de vleugels slaande, om hun vaart te verminderen, blijven ze een oogenblik op dezelfde plaats, gelijk een biddende valk, om vervolgens pijlsnel op ons af te schieten. Soms laten ze zich luid schreeuwend en met uitgespreide pooten naar beneden vallen, om vlak bij den gewaanden belager, hun gewone vlucht te hernemen. Vooral als er jongen zijn, nemen hun aanvallen een dreigend karakter aan. Zoo dicht naderen ze dan, dat men het suizen der vleugels hoort en men wel eens een afwerende beweging met de hand of een stok moet maken, om zich de vogels van het lijf te houden. Een klap van zoo'n dier zou geducht aan komen. Dat ondervond een der

1. De makke meeuw bij zijn nest.

opzichters eens, die, vermoedelijk door zich plotseling op te richten in botsing kwam met den eigenaar van het bedreigde nest. Hoofdpijn, gedurende den geheelen avond, herinnerde hem aan die ontmoeting! Vreemd echter is het dat hun moed, betoond bij het verdedigen van hun nakomelingschap, toch niet belet, dat hunne eieren vaak door andere dieren geroofd worden, die veel minder groot en sterk zijn. Vooral dit jaar heeft de kolonie veel te lijden gehad van de diefstachtige eksters. Heel wat legfels zijn daardoor verloren gegaan o. a. het hierbij gaande, met de 3 abnormaal kleine eieren. Het grootste is een normaal ei en erbij gelegd ter vergelijking. Natuurlijk zijn er meer eierroovers, maar eksters zijn zeker wel hun grootste

2. Een legsel van drie zeer verschillend gekleurde eieren.

vijanden, daar deze evenals alle kraaiachtige vogels naar eieren zoeken. Elk boschje, elk struikje wordt afgezocht. Men bemerkt dat eerst als de meeuwen op een bepaald punt heen en weer vliegen en telkens „stooten”, zooals de vakterm luidt. Door den kijker ziet men dan onzen langstaart lustig rondspringen, zich in het minst niet storende aan de nijldige aanvallen van boven. De slimme rakkert weet wel dat hem op den grond geen gevaar ducht, daar de meeuw hem alleen in de lucht de baas is. Zijn brutaliteit gaat, volgens den jachtopziener zelfs zoover, dat hij den broedenden vogel in het achterlijf pikt, om hem te dwingen het nest te verlaten. Het eind van het liedje is dat de meeuw het verliest. De sporen wijzen altijd aan, hoe het komt, dat een den vorigen dag gefotografeerd nest, den volgenden morgen geheel of gedeeltelijk is verdwenen.

Er zijn echter nog meer vijanden. De talrijke doode konijnen, die men bij elke wandeling in het duin aantreft, wijzen er op dat de wezels hier vrij veel voorkomen en ik verdenk hen ook van het doen verdwijnen van eieren. Van hun grootsten vijand, den mensch, hebben zij echter, sedert de bewaking is ingesteld door de Nederlandsche Ver. tot Bescherming van Vogels, niet veel meer te duchten, hoogstens is het een fotograaf, die het de dieren een enkele keer lastig maakt. Een enkeling wil nog wel eens een ei meenemen, maar de meeste bezoekers zijn belangstellenden. Slechts éénmaal hebben een paar vanden kans gezien om, ondanks de bewaking, een strooptocht door de kolonie te doen. Na een korten wedloop werden ze echter aangehouden. In een mandje hadden ze 15 eieren! Jammer genoeg kon de

opzichter geen proces-verbaal opmaken, daar zij (een heer en een dame nog wel) vreemdelingen bleken te zijn. Gelukkig zijn de eieren niet verloren gegaan. Stuk voor stuk heeft hij, de voetsporen volgende, het geroofde aan de rechtmatige bezitters kunnen teruggeven en de enkele overgeblevenen bij legsels gedeponneerd, die door berooving of andere oorzaken niet meer voltallig waren.

Ondanks al het voorafgaande, houdt de kolonie zich goed staande. Het is alleen jammer, dat deze prachtige vogel op zoo weinig plaatsen in ons land aan de kusten broedt, o. a. bij Callantsoog, bij Bergen en Wassenaar, op Schouwen en op Rottum.

Hun verspreidings gebied is natuurlijk veel grooter. Langs de geheele Noordzee kust tot het Noorden van Frankrijk komen ze voor, verder langs de kusten der Britsche eilanden, op de Faroëreilanden tot zelfs in het hooge Noorden, langs de Scandinavische kust.

broedt, o. a. bij Callantsoog, bij Bergen en Wassenaar, op Schouwen en op Rottum.

Hun verspreidings gebied is natuurlijk veel grooter. Langs de geheele Noordzee kust tot het Noorden van Frankrijk komen ze voor, verder langs de kusten der Britsche eilanden, op de Faroëreilanden tot zelfs in het hooge Noorden, langs de Scandinavische kust.

Midden der woeste stuifduinen en zoover mogelijk van alle menschelijk leven verwijderd, zijn ze ten opzichte van hun nestplaats niet zoo kieskeurig. Nu eens vindt men het op den top van een duin, dan weer langs de helling of in een vallei, soms ligt het op het kale zand, dan weer onder dichte struiken, in de helm of onder loofboomen. Ook te midden van hooge en lage dennen heb ik nesten gevonden.

3. Verschil van grootte.

Van het nest zelf wordt ook niet veel werk gemaakt. Een, door den vogel gemaakt kuultje, wordt bekleed met wat het terrein oplevert, droge helm, dennennaalden, mos of verdroogde plantenwortels. In Mei worden daarin de drie zeer groote, groenachtig olijfkleurige, met donkere vlekken bezette eieren gelegd. Zelden vindt men legsels met 4 eieren. Ik heb er tenminste dit jaar slechts een gevonden, waarvan een afbeelding hierbij gaat. Dat de eieren zoo mooi met de punten naar elkaar toe liggen, is de schuld van den fotograaf.

De grondkleur varieert ook nog al eens: de hierneven gaande foto vertoont zelfs 3 kleurschakeeringen in hetzelfde nest; blauw, grijsachtig en bruin. Hoe ontstaan die kleuren? Door het voedsel, of zou het een kleur zijn, een bepaalden vogel eigen? Voor het laatste heb ik één aanwijzing. Begin Juni vond ik een legsel met drie lichtblauwe eieren, dat na korten tijd vernield werd. Ruim drie weken later vertelde de opzichter mij, dat hij voor eenige dagen een nieuw nest ontdekt had met twee lichtblauwe eieren. Dat moest ik natuurlijk zien en inderdaad was het derde ei nu

ook aanwezig. Ware het in het begin der broedperiode ontdekt, dan was een nieuw nest niet spoedig opgevallen, maar nu werd elk nieuw broedsel direct opgemerkt. De beide legsels zijn dus vermoedelijk van denzelfden vogel.

Het broeden duurt ongeveer 4 weken en wordt vermoedelijk door beide vogels verricht. Het is zeer lastig mannetje en wijfje op 't oog van elkaar te onderscheiden, daar het verschil in grootte bijna niet te zien is. Het is een feit, dat in het begin der broedperiode, op bepaalde uren van den dag, de nesten verlaten zijn, de broedende vogel is naar zee om voedsel te zoeken. Later in den tijd blijven ze den geheelen dag op de eieren. Volgens den opzichter brengen ze voedsel voor elkaar aan. Ik hoop dat later nog eens op de gevoelige plaat te kunnen brengen. Slechts eenmaal heb ik kunnen constateeren dat mannetje en wijfje elkander aflossen. Door het veelvuldig waarnemen leert men langzamerhand de gewoonten der dieren kennen.

4. Een zeldzaam legsel van vier.

Zoo lagen vlak over mijn observatieplaats, tegen een duinhelling twee nesten, waarvan de respectievelijke eigenaars op zeer verschillende wijze reageerden op wat er in hun omgeving voorviel. De een was direct in de lucht met veel misbaar, de ander bleef tot het laatste oogenblik op de eieren. Ik kon wel tot op 20, 25 pas naderen, alvorens hij opvloog. Vermoedelijk was het zelfde exemplaar, dat eenige jaren geleden, bij het fotografeeren door Engelsche geïnterneerde officieren, een bijzondere makheid aan den dag legde. Ook nu gaf het dier daarvan

weer bijzondere blijken. Hij stootte niet, schreeuwde niet, maar ging, na eenige malen rondgevlogen te hebben, op korten afstand op een duintje zitten, dood op z'n gemak, poetste eens zijn veeren, kortom bleek meer nieuwsgierig dan schuw te zijn. Op zekeren dag zag ik voor het eerst twee vogels bij het nest. Tot mijn verbazing liet het dier reeds op grooten afstand het broedsel in den steek en vloog direct op mij af; geheel tegen de gewoonte in. De andere maakte zich minder druk en behield de oude manieren. Ik moet hieruit dus wel opmaken, dat zoowel mannetje als wijfje broeden. In de wandeling noemden we hem „de makke meeuw”. Hij was een dankbaar doel voor mijn lens. ¹⁾ Op een Zaterdagmiddag hebben we met ons beiden 6 opnamen kunnen maken. Het toestel werd neergezet op eenige meters van het nest, zonder eenige voorbereiding. Nauwelijks waren we het duin af, of de vogel liep reeds op het nest toe zonder eenige bedenking. Dit spelletje herhaalde zich 6 maal! Ik heb eens de proef genomen, hoe dicht het dier te naderen was. Eerst recht op het doel afgaande, nam ik op een 20 pas afstand een bukkende houding aan en zoo gelukte het mij, steeds naderbij kruipende, tot op eenige meters afstand te naderen! Wat een prach-

1) Zie de eerste foto.

tige vogel is het toch, zoo dichtbij bekeken! Kop, hals en borst zijn hel wit, de vleugels vertoonen het bekende meeuwenblauw, de uiteinden zijn echter zwart met wit, hetgeen prachtig uitkomt in den rusttoestand; de vleugelpunten vertoonen dan zwart, witte blokjes. De groote snavel is geelachtig van kleur en vertoont aan de voorzijde een oranjekeurige vlek. Zelfs de kleur der oogen kon ik waarnemen, de iris is geelachtig oranje.

Het maken van een zilvermeeuw-opname behoort evenwel volgens vogelfotografen tot de meest lastige opgaven, daar de vogels uiterst schuw zijn en niet gemakkelijk te bewegen hun nest weer te naderen, indien iets in hun omgeving veranderd is. Ik kan daarvan nu ook meepraten! Vele vergeefsche tochten heb ik gemaakt, uren en uren heb ik moeten wachten, alvorens de opname gelukte. Door onder- vinding wijzer geworden, zorgde ik minstens een dag te voren een aantal takken of bossen helm bij het nest te plaatsen, om daarin mijn toestel te verbergen. Ten overvloed wikkelde ik er een grijze doek om, stak hier en daar nog wat versch groen tus- schen de plooien van het doek, om mij daarna naar mijn observatiepost terug te trekken. Gelukkig behoeft men zich daar niet te vervelen. Het geheele duingebied is te overzien, vanaf de zee tot diep het polderland in. Vooral op heldere, zonnige dagen is het uitzicht schitterend: aan den eenen kant de blauwe zee met z'n vele

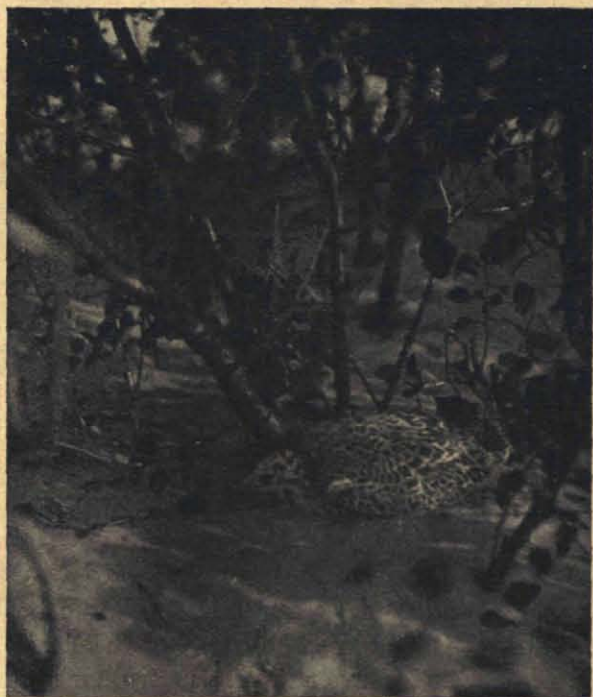
5. Een mak meeuwtje.

schepen, aan den anderen kant het groen der weiden, dat scherp afsteekt tegen het dorre duinterrein. Elke betreding van het broedgebied brengt beroering in de kolonie. Aan het stooten kan men dan direct zien, waar de indringer zich bevindt. De meeste nesten zijn van hieruit te zien, ook dat waarbij ik m'n toestel geplaatst had. Na korten tijd komt alles weer tot rust, zelfs de nesten dichtbij het toestel worden weer bezet, maar het bedreigde durven ze niet te naderen, ofschoon er uiterlijk geen verandering is waar te nemen. Geruimen tijd blijven ze erboven vliegen, om de omgeving te verkennen, nu eens hoog er over heen, dan weer vlak langs het apparaat scherend. Dit kan zoo weleens een half uur duren! Eindelijk, eindelijk vat er een moed en strijkt neer, maar op zeer eerbiedigen afstand. Nu begint de spanning, zal hij er heen loopen of durft hij niet. Soms doen ze alsof er geen nest in de buurt is. Heel kalm staan ze te turen, pikken af en toe eens in hun veeren, of loopen juist den anderen kant uit, vliegen dan door een of ander alarm weer op en het spelletje begint weer van vorenaf. Loopt alles mee, dan wordt al spoedig na het neerstrijken het terrein nader verkend. Elke beweging wordt met den kijker in spanning gevolgd. Hoe dichter

de vogel zijn broedsel nadert, des te voorzichtiger worden zijn bewegingen. Af en toe wordt nog even stil gehouden, ter nadere opname van de omgeving. Nu loopt hij snel terug, blijft even staan, komt weer terug, loopt voorzichtig om het toestel heen, en steeds den blik erop gericht ziet men door den kijker den vogel langzaam op het nest schuiven. Eindelijk! Nog even gewacht, opdat de sluiters gelegenheid heeft zijn werk te doen (niet altijd is het contact zoo gesteld dat bij eerste aanraking de stroom doorgaat ¹⁾) en dan fluks er heen, om een nieuwe plaat in te zetten. Men mag blij zijn als men per dag 2 à 3 opnamen kan maken. Dikwijls kwam ik ook platzak van de jacht terug. Hetgeen ik zooeven verteld heb van de „makke meeuw”

blijft tot de hooge uitzonderingen behooren.

Zooals reeds eerder gezegd duurt het broeden $\pm$ vier weken. Op Zaterdag 18 Juni vond ik het eerste nest met jongen, het laatste trof ik aan op 23 Juli, wel zeer laat in den tijd! Einde Juni is er in de kolonie het meeste vertier. Een bezoek is dan zeer loonend. Men ziet er dan het vogelleven in alle stadia van ontwikkeling. Hier een nest met aangepikte eieren, daar verraaft een zacht gepiep, dat het jong aanstalten maakt, de eierschalen te breken. Een eindje verder reeds een verlaten nest, de doppen liggen er nog bij. De jongen kunnen niet veraf zijn. Ziet, daar liggen drie donsballen, geheel weggedoken in de doornstruiken. De kunst, zich te verstoppen, ver-

6. Een zeer jonge vogel die zich drukt.

staan ze goed. Ook het gebruik van hun snavel kennen ze reeds, hoe klein ze ook zijn. Het fotografeeren van deze diertjes levert nog al moeilijkheden op door hun groote bewegelijkheid. Het contact kan men zoo niet stellen of ze smijten het om, zoodat om het voeren der jonge vogels op te nemen, wel bijzondere maatregelen genomen moeten worden. Meestal moet ik eerst de weggeloopte jongen bij elkaar zoeken en naar de ouderlijke woning terug brengen. Met veel geduld gelukt het dan wel het huishouden eenige oogenblikken bijeen te houden, waarna fluks de foto genomen. Op een ding moet men echter letten. Nooit moet men een nest

¹⁾ Zie de foto van de meeuw in broedende houding. Hierbij is het contact zoo gesteld, dat eerst bij aanraken met de borstveeren de electrische stroom door gaat.

kieken, met pas-uitgekomen jongen of met eieren, op 't punt van uitkomen, dat aan de volle zon is blootgesteld. Dat bemerkte ik eens, toen ik dacht een opname te kunnen maken van een nest met 3 pas-uitgekomen jongen. Om 12 uur waren er nog aangepikte eieren, om 4 uur was alles dood, een jong was nog uitgekomen, de rest zat dood in den dop. De oorzaak? De felle zon! 's Middags hadden eenige jongelui met behulp van een gummibal en -sling een opname willen maken. De schuwe vogels dorsten natuurlijk niet te naderen met 't gevolg dat de jongen in de schalen opdroogden en moesten sterven. De ouden blijven zoolang op het nest tot de kuikens geheel droog zijn. Wat een bedrijvigheid toch in de kolonie! Den geheelen dag vliegen ze af en aan met voedsel. Wat ze brengen en hoe ze voeren heb ik niet waargenomen. Ik hoop hierin een volgend jaar te kunnen slagen. Men moet daarvoor een geheelen dag zich rustig op een punt kunnen ophouden om, gewapend met een goeden kijker, het terrein te overzien. Fotografeeren en nauwkeurig waarnemen gaat niet samen. Voor het eerste heeft men al zijn aandacht nodig, vooral als de vogel aanstalten maakt om op het nest te gaan.

Voor al in dezen tijd is er voor de vogels niet veel rust. Nog feller dan anders gaan ze nu hun belagers te lijf. De een waarschuwt de ander en zodoende hoort men steeds het nijdig geschreeuw der aanvallers. Nu eens is het een mensch, dan weer een ekster of een ander vreemd dier, dat de kolonie in de lucht brengt. Niet spoedig komen ze tot rust, daar er bijna geen eieren meer te bebroeden zijn. Zag men vroeger vanaf het hooge observatieduin overal witte stippen, die evenzoo vele nesten aanwezen, nu is er nog maar een enkele. De broedtijd nadert zijn einde.

Begin Juli begon ik er langzamerhand over te denken, de vogels niet meer lastig te vallen, daar ik reeds een voldoende aantal opnamen gemaakt had, toen in eens de gedachte bij mij opkwam, mijn geluk eens te probeeren bij reeds half volwassen dieren. Mijn electrisch apparaat kon ik dan thuis laten. Zoo gedacht, zoo gedaan. Meestal koos ik daarvoor de middagen na 5 uur, daar ik nu niet zooveel tijd nodig had. Een jonge meeuw is gauw gevonden, als men maar weet, waar zij zich ophouden, want reeds op honderden meters afstand waarschuwen de ouden voor het naderend gevaar, zoodat men ter plaatse alleen verlaten nesten vindt. Waar zijn ze? Het eenige, wat men te doen heeft is: alle konijnenholen nagaan en al spoedig heeft men er dan een gevonden. Mijn eerste exemplaar was spoedig gekiekt, daar het dier zeer traag was in zijn bewegingen. Het bleek ziek te zijn, de kop was geheel kaal. Een paar dagen later vond ik het dood terug. Gedurende al mijn omzwervingen is dit het eenige doode exemplaar, dat ik heb aangetroffen; een groot verschil met het vorige jaar, toen de zware regens heel wat broedsels vernietigd hebben. Zien de jonge vogels geen kans een konijnenhol te bereiken, dan blijven ze bij onmiddellijk gevaar plat op den grond liggen. In dien toestand zijn ze voor den fotograaf een dankbaar onderwerp. Zoolang hij in de nabijheid blijft, beweegt het dier zich niet (zie de foto). Later, wanneer ze zoo groot worden, dat ook geen konijnenhol hen kan verbergen, verstoppen ze zich in de dichte struiken, daar het zeer lang duurt alvorens ze van hun vleugels gebruik kunnen maken. In de

meeste gevallen zijn ze nu onvindbaar of onbereikbaar. Toch is het me een paar maal gelukt zoo'n half volwassen dier te vinden en te fotografeeren. Dat valt niet mee, als men er alleen op uitgaat. Zij verweren zich geducht en bijten en schreeuwen dat het een lust is. Heeft men 't ongeluk ze op verkeerde wijze beet te pakken, dan zijn plotseling handen en kleeren bevuild. Vooral op kleeren kan dat zeer moeilijk te verwijderen vlekken nalaten. Ook moet men oppassen voor hun snavel, zij kunnen daarmede geduchte houwen geven. Bij het doen van een opname gebruikte ik een automatische ontspanner, die op 5 seconden afgesteld werd. Met de eene hand bracht ik de ontspanner in werking, de andere hand trok ik dan langzaam terug, opdat deze niet op de foto zoude komen. Het gelukte dikwijls niet direct. Eenmaal schoot het dier opeens weg en rende het duin af. Ik achteraan, gelukkig geen struiken in de buurt, dus had ik hem spoedig. Wat een keel zette hij toen op! In een oog-

7. Jonge, bijna vlugge zilvermeeuw.

wenk had ik een gansche troep meeuwen boven me. Ik moest haastig retireeren, want achter mij hoorde ik verscheidene doffe slagen; de vijandelijke vliegers lieten massa's bommen vallen, hetgeen ze alleen doen bij heftige opwinding. Nog eenmaal heb ik zoo iets meegemaakt a/d Hoek van Holland. Mijn toestel had ik onbeschermd in een sterntjes kolonie gezet. In een oogwenk stormden honderden vogels er opaf. Toen ik het na een poosje terug haalde was het geheel wit. Tot op heden heb ik het nog niet geheel schoon

kunnen krijgen, overal komt het wit nog te voorschijn!

Gelukkig was ik niet getroffen en heb ik den deserteur toch op de gevoelige plaat gekregen, (zie bijgaande foto): Uit voorzorg had ik mijn jasje te voren uitgetrokken en ergens in bewaring gegeven.

Het voeren der jonge dieren heb ik nooit gezien, en wat ze eten weet ik evenmin. Slechts eenmaal heb ik, bij het beetpakken van een jonge meeuw kunnen constateeren, wat hij gegeten had. In zijn angst spuwde hij een heele visch uit, plm. 5 à 7 c.M. groot, gelukkig in het zand en niet op mijn kleeren.

Op een mijner laatste tochten ontdekte ik voor het eerst, door het schreeuwen, de aanwezigheid van den kleinen zeemeeuw. Reeds eerder had ik z'n geluid gehoord, maar ik dacht toen aan kokmeeuwen. Of hij hier gebroed heeft, weet ik niet.

Einde Juli ben ik nog eenmaal in de duinen geweest om een laat broedsel op te nemen, waarmede ik voor dit jaar m'n campagne besloot. Hoewel niet alles bereikt was, wat ik wilde, kan ik toch tevreden zijn. Zeer zelden heb ik door slecht weer een voorgenomen tocht niet kunnen volbrengen. De levensomstandigheden van de kolonie zijn dit jaar dan ook bijzonder gunstig geweest, alle jongen zijn in leven gebleven,

en hadden de eksters, die hoewel door klem en geweer wat verminderd, niet zooveel legfels vernield, de familievermeerdering zou nog grooter geweest zijn. Bij ruwe schatting door den opzichter, bleken er dit jaar zoowat 200 jonge vogels te zijn! Dat kan dus een groote uitbreiding voor het volgende jaar beteekenen, te meer, waar de broedplaats dit jaar verschillende malen door groote troepen één- en tweejarige vogels bezocht is geworden, die zich bij voorkeur ophielden op wat ik noemde het sociëteitsterrein, een langzaam hellend plateau; wit van de uitwerpselen en de uitgevallen veeren, waar de niet broedende en ongepaarde vogels meestal verblijf hielden.

Alvorens te eindigen moet ik nog even wijzen op de voortreffelijke wijze, waarop de „Nederlandsche Ver. tot Bescherming van Vogels” deze kolonie beschermt, zoodat, dank zij het voortdurende toezicht der beide jachtopzieners vanaf zonsopgang tot het donker worden toe, slechts een enkel ei is geroofd.

't Is te hopen, dat bij de thans aanhangige onteigening der duinen ten behoeve der 's-Gravenhaagsche Waterleiding, de kolonie der Zilvermeeuwen in stand zal kunnen blijven. Het voortdurende bouwen, aanleggen van wegen en villaparken heeft de kolonie al reeds jaren zich terug doen trekken. Verder terug kunnen ze niet meer. Vogelbeschermers, slaat aandachtig het verloop van deze zaak gade, opdat zoo noodig ingegrepen kan worden, voordat men voor een voldoende feit komt te staan, en de kolonie verdwenen is!

's-Gravenhage, 16 September 1921.

C. G.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Besheesters. — Naar aanleiding van een vraag over de lijsters en de besvruchten kan ik U mededeelen, dat ik op Adderhorst bijna alle besheesters bijeen heb, sommige soorten bij honderdtallen, en daardoor gemakkelijk opmerk, wat de vogels het liefst genieten. Laat men geen werk maken van cotoneaster, die in den treure blijft zitten. Het meest valt in den smaak het krentenboompje, de aronia, waarvan de bessen nauwelijks den tijd hebben om rijp te worden. Daarop volgt de vuilboom, wiens naam men begrijpt, als men de vieze paarse klodders van uitwerpselen in het plantsoen ziet. Daaraan is de kraaiheide en de wulp onschuldig. Want als véél vroeger die bessen rijpen, bespeur ik nooit eenige verontreiniging van dien aard. Tot einde Augustus zaten achter de lijsterbessen alleen nog jonge merels aan. Eén was heel amikaal voor een echte boschmerel. Als ik te midden van de lijsterbessen in de hangmat lag, kwam hij me steeds zonder eenige vrees gezelschap houden en protesteerde alleen, als anderen meekwamen. De kleinere vogeltjes peuten liever aan de bramen. Nu in September komen ook eenige andere lijsters, maar intusschen zijn de lijsterbessen leeggeplunderd. Bijzondere voorliefde vindt de wegedoorn. Ditmaal zijn de bessen zwart, juist bij het begin van den herfst. De vogels hebben ze nog niet opgemerkt, maar zoodra dit een dezer dagen gebeurt, verdwijnt eensklaps de geheele voorraad. Tusschen de vlierbessen ziet men veel klein goedje scharelen. Elk vogeltje eet zooals het gebekt is. De kardinaalmuts leent zich ook weer voor kleinere peuteraars. De hazelnoot en eikel houden nu nog den Vlaamschen gaai bezig, maar later vind ik hem, evenals allerlei lijstersoorten, in den hulst. Toen eenige jaren geleden in het Noorden weinig hulst vrucht droeg, had er een volksverhuizing naar de steden in het midden en zuiden plaats. Het zou me niet verwonderen, als deze winter weer hetzelfde verschijnsel te zien